

Center for Psykiatri og Handicap

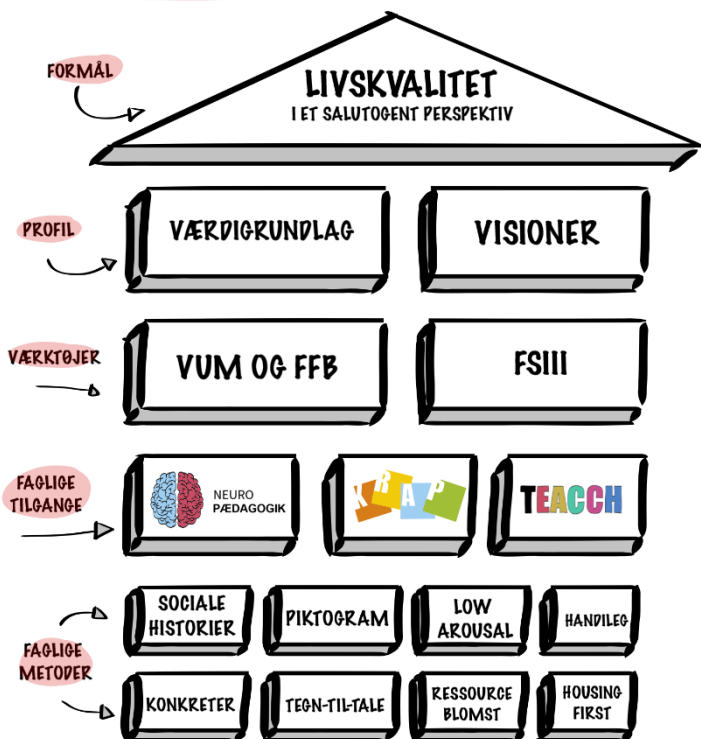
TRE FAGLIGE TILGANGE

- ÉN FÆLLES FORSTÅELSE

METODEHUS

PSYKIATRI OG HANDICAP

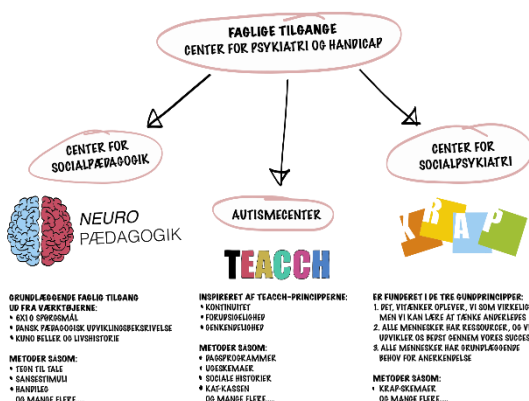
Center for Psykiatri og Handicap

Tre faglige tilgange – én fælles forståelse

KRAP – Neuropædagogik – TEACCH

I vores arbejde møder vi mennesker med respekt, faglighed og forståelse for det enkelte individs livshistorie, forudsætninger og potentiale.

Vores tre faglige tilgange – KRAP, Neuropædagogik og TEACCH – giver os en fælles faglig retning og et fælles sprog, men med plads til individuelle behov og forskellighed.

KRAP – Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Praksis

En tilgang, der ser mulighederne

KRAP er en tilgang, der tager udgangspunkt i menneskets tanker, handlinger og ressourcer.

Grundtanken er enkel: *alle mennesker gør det bedste, de kan – ud fra de forudsætninger, de har.*

I praksis betyder det, at vi fokuserer på det, der virker, og på det, der giver mening for den enkelte.

Når vi forstår, *hvordan* borgeren tænker og oplever verden, kan vi hjælpe med at justere tankemønstre, så adfærd og trivsel forbedres.

KRAP er både teori og værktøjskasse. Personalet arbejder med skemaer, refleksionsmodeller og samtalestrukturer, der understøtter samarbejde, evaluering og udvikling.

Et menneskesyn, der mærkes

At arbejde med KRAP betyder, at vi møder borgeren anerkendende, undersøgende og med troen på udvikling.

Vi anerkender, at der bag enhver adfærd ligger et ønske om at lykkes – og vi leder efter de ressourcer, der kan bære udviklingen.

Eksempel fra praksis

En borger med angst og lavt selvværd oplever ofte, at hun "ikke duer til noget". Med KRAP arbejder personalet sammen med hende om at finde konkrete situationer, hvor hun lykkes – f.eks. at passe sin plante, hjælpe i køkkenet eller gå en kort tur alene.

Disse små succeser gøres tydelige gennem samtaler og refleksion, så borgeren gradvist flytter fokus fra nederlag til styrker.

Over tid vokser hendes selvfølelse, og hun begynder at opsøge nye aktiviteter på egen hånd.

Hvorfor virker KRAP?

KRAP virker, fordi det skaber sammenhæng mellem tanker, følelser og handlinger.

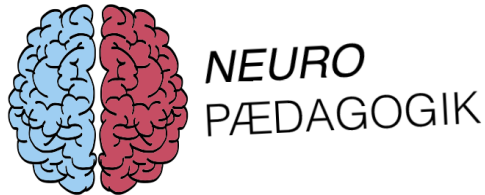
Ved at inddrage borgeren aktivt i refleksionen, opleves ejerskab og ansvar – og dermed øges mestring og motivation.

Hvad bruges det til?

KRAP anvendes i det socialpsykiatriske område, hvor arbejdet ofte handler om at skabe håb, retning og overskud i hverdagen.

Metoden understøtter både individuel udvikling og relationel forståelse.

Virker særligt godt til: mennesker med psykiske vanskeligheder, hvor forståelse, refleksion og relation er nøglen til forandring.

Neuropædagogik – Forståelse gennem hjernen

En tilgang, der forbinder biologi og pædagogik

Neuropædagogik handler om at forstå det enkelte menneskes hjernes funktion og udvikling, og hvordan det påvirker tanker, følelser og adfærd.

Det betyder, at vi i vores arbejde altid spørger:

Hvad kan hjernen lige nu?

Hvad betyder det for, hvordan vi møder personen?

Personalet har et bredt kendskab til hjernens funktioner, og der arbejdes systematisk med screeningsredskaber, som giver indsigt i, hvor borgerens styrker og udfordringer ligger.

Screeningsredskaber i praksis

- **6x10-screeningen** giver et overblik over borgerens funktion på områder som arousal, kontaktsvaghed, venstre/højre hjernehalvdel og pandelappens funktioner.
- **Kuno Beller-testen** hjælper med at vurdere borgerens udviklingsalder og sætter realistiske rammer for mål og forventninger.
- **Dansk Pædagogisk Udviklingsbeskrivelse (DPU)** giver et billede af bl.a. opmærksomhed, hukommelse, kommunikation og sociale kompetencer.

Disse redskaber danner tilsammen et fagligt grundlag, hvor vi kan skabe individuelle handleplaner, der tager højde for både kognition, følelser og livshistorie.

Et helhedsbillede af mennesket

I centeret sammensættes udredninger, hvor vi ikke kun ser på testresultater, men

også på borgerens livshistorie, diagnoser, medicin og personlige erfaringer. Det giver et helhedsblik: borgeren forstås ud fra *både biologi, psykologi og livserfaring*.

Eksempel fra praksis

En borger med hjerneskade mister let overblik og bliver frustreret, når mange ting sker på én gang.

Efter en 6x10-screening viser det sig, at borgeren har vanskeligheder i pandelappens funktion (planlægning og overblik).

Personalet ændrer derfor strategien:

- daglige rutiner visualiseres med billeder,
 - opgaver opdeles i små trin,
 - og personalet guider trin for trin frem for at give mange informationer ad gangen.
- Resultatet er markant færre konflikter og en borger, der igen oplever at mestre sin hverdag.

Hvorfor virker Neuropædagogik?

Fordi den bygger på forståelse før handling.

Når personalet forstår de biologiske årsager bag adfærd, kan de tilpasse krav og støtte, så borgeren oplever succes i stedet for nederlag.

Hvad bruges det til?

Neuropædagogik bruges i det socialpædagogiske område, særligt til mennesker med udviklingsforstyrrelser, erhvervet hjerneskade, demens eller kognitive vanskeligheder.

Virker særligt godt til: borgere med neurologiske udfordringer, hvor støtte og struktur skal afstemmes efter hjernens aktuelle funktion.

TEACCH – Struktur, forudsigelighed og individuel tilpasning

En tilgang, der skaber mening og tryghed

TEACCH er udviklet til mennesker med autismspektrumforstyrrelser, men principperne kan bruges bredt til mennesker, der har behov for tydelig struktur. Grundidéen er, at struktur og visuel støtte skaber tryghed og mulighed for selvstændighed.

I centeret betyder det, at vi:

- tilpasser omgivelserne, så de er rolige og overskuelige,
- bruger visuelle støttesystemer som billeder, farvekoder og piktogrammer,
- og tilrettelægger hverdagen, så borgeren altid ved, *hvad der skal ske – og hvad der forventes.*

Udvikling gennem struktur

Struktur er ikke et mål i sig selv, men et redskab til udvikling.

Den bruges fleksibelt, så den enkelte får mening i sin hverdag og gradvist kan øge sin selvstændighed.

Sanseintegration – et vigtigt element

Mange borgere med autisme oplever sanseforstyrrelser. Derfor arbejder vi målrettet med sanseintegration – fx ved at skærme mod forstyrrende lyde eller tilbyde sansestimuli, der fremmer ro og koncentration.

Nogle har brug for rolige omgivelser, mens andre har gavn af sansestimulerende aktiviteter som gynge, musik eller tyngdedyner.

Eksempel fra praksis

En voksen borger med autisme bliver urolig, når dagsprogrammet ændres. Personalet laver derfor et visuelt skema med billeder af dagens aktiviteter og indfører et symbol for "ændring".

Når ændringer skal ske, vises symbolet, og borgeren får tid til at forberede sig. Efter få uger oplever personalet markant færre udbrud og mere ro i hverdagen – fordi borgeren igen føler sig tryk.

Hvorfor virker TEACCH?

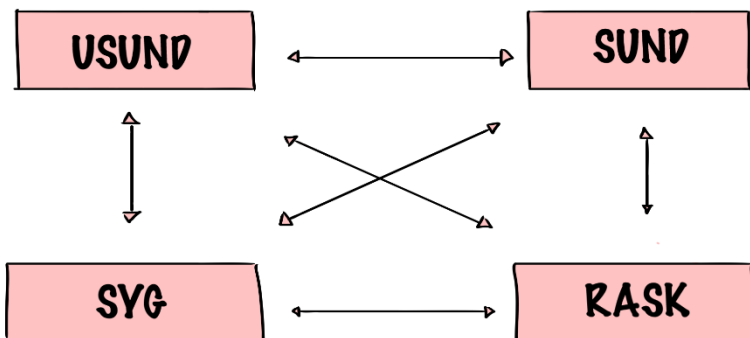
Fordi det giver forudsigelighed og struktur i en verden, der ofte opleves kaotisk. Ved at støtte gennem visuelle og fysiske rammer får borgeren ro til at fokusere på det væsentlige og kan deltage mere aktivt i eget liv.

Hvad bruges det til?

TEACCH bruges i autismeområdet, men principperne kan med fordel anvendes i arbejdet med personer, der profiterer af struktur, forudsigelighed og sanseforståelse.

Virker særligt godt til: mennesker med autisme og sanseforstyrrelser, hvor overskuelighed og tydelig kommunikation er afgørende.

SALUTOGENESE

Kort og ganske simpelthen forklaret, - så er kerneopgaven: **Livskvalitet**.

En overordnet opgave hvor den heldhedsorienterede indsats går ud på at hjælpe, støtte eller vejlede det enkelte individ til, at opleve sine muligheder for øget livskvalitet. At skabe rammerne for, at den enkelte borger i centret kan opdage, træne og vedligeholde sine færdigheder til at mestre sit eget liv, med de ressourcer de besidder.

Når der i centret bliver sat fokus på livskvalitetsbegrebet er det i et salutogent perspektiv, der betyder, at livskvalitet skal forstås med et fokus på både objektet og subjektet i mennesket. En opdeling der ikke kan skilles ad, men forstås parallelt og afhængigt af hinanden. Et sundhedsperspektiv der opererer med parametrene *syg* til *rask* og *usund* til *sund*.

Til at imødekomme den enkeltes udfordringer fra *syg* til *rask*, vægtes der et tværprofessionelt samarbejde, både internt og eksternt. Til at arbejde med den mentale sundhed fra *usund* til *sund*, er det centrets faglige tilgange der refereres til.

Tre tilgange – ét fælles formål

Tilgang	Fokus	Primært område	Hvad virker det godt til?
KRAP	Anerkendelse, refleksion, ressourcer	Socialpsykiatri	Skaber indsigt, motivation og mestring
Neuro-pædagogik	Hjernen, funktioner, udvikling/støtte	Socialpædagogik	Skaber forståelse og realistiske handleplaner
TEACCH	Struktur, sanser, visuel støtte	Autismeområdet	Skaber ro, selvstændighed og forudsigelighed

Fælles for alle tre tilgange er vores overbevisning om, at mennesker udvikler sig bedst, når de bliver forstået, mødt og støttet ud fra deres egne forudsætninger.

**Psykiatri og Handicap
sekretariatet**

Postboks 200

Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

55 36 36 36
vordingborg.dk